

DATOS IDENTIFICATIVOS

Antropoloxía: Pensamento e cultura

Materia	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Código	P02G110V01401			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	González Arribas, Brais			
Profesorado	González Arribas, Brais			
Correo-e	brais.gonzalez.arribas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse tres problemáticas esenciais: a) as relativas ao carácter socio-cultural do ser humano, b) as que refiren aos elementos que definen a cultura contemporánea e o xeito en que se relacionan nela a modernidade e a postmodernidade, c) as que se poñen en liza no contexto das principais propostas filosóficas do s. XX e XXI. O enfoque é eminentemente filosófico: reflexivo, argumentativo e crítico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.		
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.		
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.		
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.		
D1	Capacidade de análise e síntese		
D11	Habilidades nas relacións interpersoais		
D13	Razoamento crítico		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que atañen á totalidade		D1
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación destes con outras manifestacións culturais do momento	C37 C38	D13
Coñecer en entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	C13 C37 C38	D1 D13
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	C13	D13
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	C44	D1 D13
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.		D1 D11 D13
Captar a implicación da filosofía no desenvolvemento histórico das ideas e dos cambios culturais.	C37	D13

Contidos

Tema	
------	--

1.- A filosofía nun mundo global	1.1.- Aproximación aos conceptos de cultura, sociedade e pensamento. 1.2.- Cultura vs. Civilización 1.3.- A filosofía como capacidade de repensar o mundo.
2.- A modernidade como unha forma de civilización	2.1.- A era da Razón: teorías sociais e políticas da modernidade. 2.2.- A axenda oculta da modernidade.
3.- As filosofías do Século XX	3.1.- Principais correntes de pensamento do século XX-XXI.
4.- Retos da posmodernidade	4.1.- Globalización, diversidade cultural e pensamentos alternativos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	15	22	37
Seminario	8	0	8
Traballo tutelado	0	40	40
Lección maxistral	24.5	5.5	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introdución á materia e explicación das actividades que se van desenvolver durante o cuadrimestre.
Seminario	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento-desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia; exposición por parte do alumnado ante o profesorado e ou grupo de estudantes do resultado do traballo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos temas do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesorado dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia. No caso de activarse o protocolo de continxencia empregaranse os medios telemáticos de atención ó alumnado: a plataforma de teledocencia, o despacho virtual e MOOVI para garantir á atención ó alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Lectura de textos e exposición, reflexión e debate oral sobre os seus contidos.	25	C37 C44	D1 D13
Traballo tutelado	Avaliación do proceso, resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación e elaboración de materiais didácticos	35	C37 C44	D1 D13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia. A xuízo do profesor encargado da materia, o exame poderá incluír preguntas de desenvolvemento longas, curtas e/ou preguntas tipo test.	40	C37 C44	D1 D13

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA CONVOCATORIA: O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. SEGUNDA CONVOCATORIA: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas exclusivamente co exame da convocatoria de xuño-xullo. Con todo, se o alumnado presentou e superou as partes prácticas durante o curso, gardaráselle a nota para facer media co exame da convocatoria de xuño-xullo, pero non se poderán presentar as prácticas na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN CONTINUA (ALUMNADO PRESENCIAL): Seminario (25%); Traballo tutelado (35%); Exame de preguntas de desenvolvemento (40%)

AVALIACIÓN GLOBAL (ALUMNADO NON PRESENCIAL): O alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida

seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: 1.- Unha proba de contidos teóricos (ata 4 puntos, 40%). 2.- Un traballo, a determinar polo profesor/a (ata 3,5 puntos, 35%). 3.- O resumo de dous libros, a determinar polo/a profesor/a responsable da materia (ata 2,5 puntos 25%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% da puntuación en cada unha das 3 probas.

Os criterios de avaliación da segunda convocatoria son os mesmos tanto para o alumnado presencial como para o non presencial. As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames" (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Freud, Sigmund, **El malestar en la cultura**, Alianza, 1991

Toulmin, Stephen, **Cosmópolis. El trasfondo de la modernidad**, Península, 2001

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 2003

Butler, Judith, **El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad**, Paidós, 2007

Lipman, Matthew et. Al., **La filosofía en el aula**, Ediciones de la Torre, 1992

Amilburu, María, **Filosofía de la educación**, Narcea, 2012

Bibliografía Complementaria

Ayesterán, Ignacio et al., **La filosofía en un mundo global**, Anthropos, 2008

Mosterín, Jesús, **Filosofía de la Cultura**, Alianza, 1994

Rousseau, Jean-Jacques, **Discurso sobre las ciencias y las artes**, Alianza, 2012

Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional: ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada**, Planeta-Agostini, 1993

Lyotard, Jean-François, **La condición postmoderna. Informe sobre el saber**, Cátedra, 1994

Peretti, Cristina & Rodríguez Marciel, Cristina (eds.), **12 pensadores (y uno más) para el siglo XXI**, Dykinson, 2014

Arribas, Brais, **Venir a menos. Crítica de la razón nihilista**, Catarata, 2019

Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., **Dialéctica de la Ilustración**, Trotta, 2018

Fanon, Frantz, **Los condenados de la tierra**, Txalaparta, 1999

de Beauvoir, Simone, **El segundo sexo**, Cátedra, 2017

Horta, Óscar, **Na defensa dos animais**, Axóuxere, 2019

Latouche, Serge & Harpagès Didier, **La hora del decrecimiento**, Octaedro, 2011

Arribas, Brais, **Transhumanismo**, Euseino?, 2021

hooks, bell, **Enseñar pensamiento crítico**, Rayo verde, 2022

Ilich, Iván, **La sociedad desescolarizada**, Godot, 2012

Dewey, John, **Democracia y educación**, Morata, 2004

Recomendacións